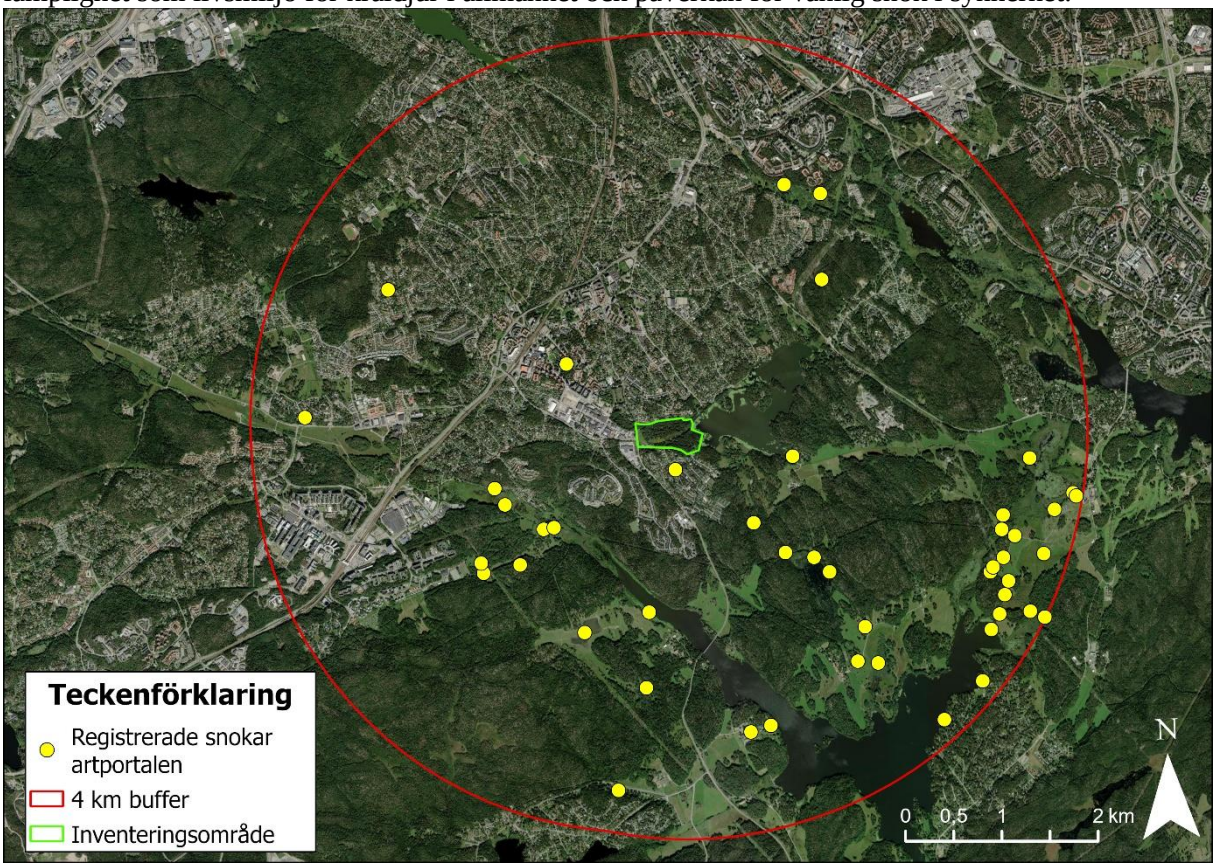
2025-05-06

PM Bedömning av kräldjur i Lännaviken

Huddinge kommun

Bakgrund och Syfte

Huddinge kommun planerar att ansöka om tillstånd för vattenverksamhet inom Lännavikens grönområde. Bland annat avser kommunen anlägga skyfallsdike, utloppskanal för dagvatten och en våtmark. På grund av planerad verksamhet har Huddinge kommun anlitat Naturföretaget som har utfört en groddjursinventering i området våren 2024 (se separat rapport). Inga kräldjur observerades under Naturföretagets groddjursinventering, men vanlig snok har observerats simmandes i sjön Trehörningen (Ekologigruppen, 2024) och även rapporterats på Artportalen i den omgivande miljön (figur 1). Som komplettering till groddjursrapporten upprättas detta PM i syfte att behandla områdets lämplighet som livsmiljö för kräldjur i allmänhet och påverkan för vanlig snok i synnerhet.

Figur 1. Karta över tidigare observationer av vanlig snok inom en radie av 4 km från Lännavikens grönområde (grön polygon) (Artportalen 2000–2024).

Metod

Till grund för detta PM ligger Naturföretagets groddjursinventering i Lännaviken 2024, Ekologigruppens naturvärdesinventering 2024, artuttag från Artportalen samt kartunderlag som ortofoton och markfuktighetskartor.

Resultat och Diskussion

Vanlig snok har påträffats simmandes i sjön Trehörningen, nordost om Lännavikens grönområde, vid en tidigare utförd naturvärdesinventering (Ekologigruppen, 2024). På Artportalen finns inga tidigare

fynd av kräldjur registrerade i området. Precis utanför området finns det sparsamt med observationer där de närmaste rör vanlig snok, som observerades 2017 ca 200 m söderut och fem observationer med ca 1 km radie 2022, 2019 och 2012. Inom en något utökad radie har fler individer av vanlig snok rapporterats men även huggorm, skogsödla, kopparorm och hasselsnok har registrerats. Inga av de senare nämnda kräldjuren bedöms nyttja Lännavikens grönområde som livsmiljö, då de främst använder andra typer av miljöer.

Däremot nyttjar vanlig snok främst miljöer som innehåller olika typer av vatten eller våtmarker, men habitatpreferenserna varierar beroende på årstid. Under våren är arten främst knuten till miljöer med grodor, paddor och fisk. På sommaren, under äggutvecklingsperioden, knyts den främst till platser med förmultnande mark som är varm och fuktig. Övervintring sker ofta långt ifrån vatten i steniga områden. Lännavikens grönområde utgörs till stora delar av en utdikad våtmark som håller på att växa igen med buskage, träd, vass och näringsgynnade växter. Öster om området ligger även sjön Trehörningen. Denna miljö skulle kunna nyttjas av vanlig snok under vår (förutsatt att det förekommer groddjur och fisk) och sommar (då den näringsrika och delvis öppna miljön troligtvis ger upphov till mycket förmultnande växtdelar och solinsläpp). Övervintringsmiljöer finns troligtvis inte, men inom 600 m finns Orlångens naturreservat som utgörs av ett delvis öppet kulturpräglat landskap och delvis skogslandskap. Denna miljö kan hysa övervintringsplatser åt snok, som exempelvis stenmurar, stenrösen eller blockpartier. Kring sjön Trehörningen finns enstaka mindre våtmarker som även kan utgöra habitat sommartid och drygt 3 km från Lännaviken, finns Ågestasjön med kringliggande våtmark som troligtvis kan hysa goda äggutvecklingsmiljöer.

Vanlig snok är fridlyst enligt 6 § i hela landet, vilket innebär att man inte får döda, skada eller fånga den. För arter som är skyddade enligt 6 § artskyddsförordningen bedöms eventuell påverkan på lokal, regional eller nationell bevarandestatus för arterna. Vanlig snoks bevarandestatus bedöms vara livskraftig enligt rödlistans senaste utgåva och arten är vanlig i Sverige från Götaland till södra Norrlandskusten. En individ av vanlig snok har påträffats strax nordost om Lännavikens grönområde (Ekologigruppen, 2024). Ingen individ av vanlig snok har rapporterats till Artportalen inom Lännavikens grönområde och inte heller under Naturföretagets groddjursinventering våren 2024. Arten finns dock registrerad på Artportalen utanför området, främst i närliggande naturreservat (figur 1). Det är inte troligt att arten nyttjar området frekvent om det inte finns någon förekomst av groddjur eller fisk. Under groddjursinventeringen som Naturföretaget utförde påträffades endast fem individer av åkergroda under tre olika besök och inga tecken på grodlek noterades. Tätheten av grodor är troligtvis för låg för att snok regelbundet ska anses vilja nyttja området för födosök. Fisk förekommer i sjön Trehörningen och det var även där som en individ noterades. Tillgången till fisk i sjön bör inte begränsas av den planerade vattenverksamheten. Vanlig snok kan färdas långa sträckor mellan olika habitat och skulle därför, vid ingrepp i området, kunna förflytta sig därifrån. Undantaget är om arten använder området under äggutvecklingsperioden, vilket är juni till september.

Slutsats

Sammantaget bedöms Lännaviken inte utgöra en attraktiv livsmiljö för de flesta kräldjuren, men området kan utgöra livsmiljö under delar av året för vanlig snok. Populationen för vanlig snok bedöms dock vara livskraftig och under de senaste åren finns spridda noteringar av arten i den omgivande miljön. Dessutom är nyttjandet av området är oklart och arten lätt kan förflytta sig till andra närliggande områden. Den planerade verksamheten har för avseende att återskapa en våtmark, vilket kan gynna arten på sikt. Med hänsyn till ovanstående resonemang, bedöms vanlig snoks bevarandestatus inte påverkas negativt av den planerade verksamheten, varken på lokal, regional eller nationell nivå och den planerade verksamheten bedöms därför inte utlösa förbuden i artskyddsförordningen även om enstaka individer skulle komma till skada.

Källor

Artdatabanken. Uttag av artobservationer ur databasen Artportalen (2000 till 2024-10-21)
Ekologigruppen (2024). Naturvärdesinventering i Lännaviken, Trehörningen.
Lundqvist (2024). Groddjursinventering av Lännavikens grönområde, Huddinge kommun. Naturföretaget.
Naturvårdsverket. Skyddad natur. http://skyddadnatur.naturvardsverket.se/ (2024-10-21)
Skogsstyrelsen. Skogens Pärlor. Skogsstyrelsen - Skogens pärlor (2024-10-21)
SLU Artdatabanken (2024). *Artfakta: vanlig snok (Natrix natrix)*. https://artfakta.se/taxa/100088 (2024-10-21)

PM upprättat av: Louise Almén, Naturföretaget
PM kvalitetsgranskat av: Niina Sallmén, Naturföretaget

Version: 3